

Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect perioada 2020-2023 (obligatoriu)
Proiectul **Perfecționarea mecanismelor de aplicare a instrumentelor inovatoare orientate spre creșterea durabilă a bunăstării populației Republicii Moldova**

Cifrul proiectului 20.80009.0807.29 RO: În baza identificării și aplicării instrumentarului inovativ au fost elaborate abordări metodologice privind cercetarea bunăstării populației RM orientate spre creșterea veniturilor populației. A fost studiat mecanismul de protecție socială a următoarelor categorii social-vulnerabile a populației: populația cu venituri mici; șomeri și lucrători săraci; persoanele vârstnice; familiile cu copii în situație de risc; persoane cu dizabilități. Au fost elaborate abordări metodologice privind cercetarea inegalității în bunăstarea populației și determinat sistemul de indicatori care reflectă gradul de inegalitate în bunăstarea populației țării. Au fost calculați indicii modificărilor structurale. A fost efectuată analiza comparativă a indicilor inegalității economice în RM și în UE și determinată și evaluată influența factorilor diverși asupra bunăstării populației și a nivelului de trai al populației țării. Au fost realizate două modele de regresie liniară multifactorială pentru bunăstare și nivelul de trai și 3 chestionare ale populației RM: privind modificarea cheltuielilor de consum în perioada COVID-19, privind accesul la serviciile locativ-comunale, la compensarea resurselor energetice consumate în perioada rece aa.2022-2023 și privind evaluarea accesibilității la infrastructura educațională și cea medicală. A fost evaluată accesibilitatea fizică și economică a populației la serviciile locativ-comunale. Serviciile locativ-comunale necesită reglementarea de stat la stabilirea tarifelor și asistența păturilor vulnerabile la plata acestora. Pentru determinarea factorilor de vulnerabilitate și a celor mai vulnerabile grupuri de populație au fost evaluate nivelul și structura cheltuielilor de consum de bunuri materiale și servicii de către populație. Prin aplicarea instrumentelor inovatoare orientate spre majorarea salariilor și creșterea veniturilor din activități economice a fost perfecționat mecanismul de creștere a veniturilor populației. Au fost elaborate principalele direcții pentru reducerea sărăciei în țară. Au fost elaborate recomandări privind sprijinul de stat al grupurilor social-vulnerabile, precum și un mecanism de reducere a inegalității veniturilor populației prin creșterea salariului minim garantat de stat, pensiilor și diverselor prestații sociale. A fost evaluat impactul implementării standardelor sociale minime mai sporite asupra reducerii inegalității veniturilor și perfecționat sistemul de impozitare a veniturilor persoanelor fizice prin creșterea sumei neimpozabile a venitului și evaluat impactul implementării scării progresive de impozitare a veniturilor persoanelor fizice asupra reducerii inegalității veniturilor. În urma analizei accesului populației la serviciile infrastructurii sociale, accesului public la sistemul de aprovizionare cu apă și canalizare, sistemele de alimentare cu gaze naturale, sistemele de încălzire a locuințelor în perioada rece a anului au fost identificate soluții menite să faciliteze și să îmbunătățească calitatea și accesul la aceste servicii. Au fost elaborate recomandări de sporire a performanței sistemului de educație și de sănătate prin prisma digitalizării proceselor și modernizării infrastructurii pentru a reduce calitatea scăzută a serviciilor și inechitatea existentă în accesul populației la ele. Rezultatele cercetării obținute în cadrul proiectului Program de Stat au un conținut practic. În cadrul implementării proiectului echipa a colaborat la nivel național și internațional cu diferite instituții: ministere de resort, instituții de cercetare, universități, etc. Totodată, au fost organizate 18 manifestări științifice: 1 lecție publică, 1 seminar științific/lecție publică, 10 mese rotunde, 1 secțiune per an în cadrul Conferinței INCE (4), 2 seminare științifico-didactice, publicarea a 166 de lucrări științifice la nivel național și internațional, inclusiv 2 monografii colective, 3 studii teoretice și analitice, 4 articole în reviste din bazele de date Web of Science și SCOPUS, 15 articole în reviste din străinătate recunoscute, 11 articole în reviste din Registrul Național al revistelor de profil (Categorie B) și 2

postere la saloanele de invenții. Impactul științific, social și economic al rezultatelor obținute în Proiect reprezintă suportul semnificativ pentru argumentarea și elaborarea politicilor sociale în RM.

EN: Based on identification and application of innovative tools, methodological approaches were developed regarding research of welfare of RM population oriented towards increasing population's income. The social protection mechanism of following socially-vulnerable categories of population was studied: low-income population: unemployed and poor workers; elderly; families with children at risk; persons with disabilities. Methodological approaches regarding research of inequality in welfare of population were developed and the system of indicators reflecting the degree of inequality in welfare of country's population was determined. Indices of structural changes were calculated. The comparative analysis of indices of economic inequality in RM and in EU was carried out and influence of various factors on welfare of population and standard of living of country's population was determined and evaluated. Two multifactorial linear regression models were done for the welfare and standard of living and 3 questionnaires of population of RM: on change in consumption expenses during COVID-19 period, on access to housing and communal services, on compensation of energy resources consumed in the cold period of years 2022-2023 and regarding the assessment of accessibility to educational and medical infrastructure. Physical and economic accessibility of population to housing-communal services was evaluated. Housing-communal services require state regulation when setting tariffs and assistance to vulnerable people in paying them. In order to determine the vulnerability factors and the most vulnerable population groups, level and structure of consumption expenses of material goods and services by population were evaluated. Through application of innovative tools aimed at increasing wages and increasing income from economic activities, the mechanism for increasing population's income was perfected. Main directions for poverty reduction in the country were developed. Recommendations were developed regarding state support for socially vulnerable groups, as well as a mechanism to reduce income inequality of population by increasing the minimum wage guaranteed by state, pensions and various social benefits. The impact of implementation of higher minimum social standards on reduction of income inequality was evaluated and system of taxation of incomes of natural persons was improved by increasing non-taxable amount of income and impact of implementation of progressive scale of taxation of incomes of natural persons on reduction of income inequality was assessed. Following analysis of population's access to social infrastructure services, public access to water supply and sewerage system, natural gas supply systems, home heating systems during cold period of the year, were found solutions aimed to facilitate and improve quality and access to these services. Recommendations were developed to increase performance of education and health system through digitization of processes and infrastructure modernization in order to reduce low quality of services and existing inequity in population's access to them. The research results obtained in State Program project have a practical content. During project implementation, the team collaborated at national and international level with diverse institutions: relevant ministries, research institutions, universities, etc. At same time, 18 scientific events were organized: 1 public lecture, 1 scientific seminar/public lecture, 10 round tables, 1 section per year within NIER Conference (4), 2 scientific-didactic seminars, publication of 166 scientific papers at national and international level, including 2 collective monographs, 3 theoretical and analytical studies, 4 papers in journals from Web of Science and SCOPUS databases, 15 papers in recognized foreign journals, 11 papers in journals from National Register of specialized journals (Category B) and 2 posters at invention salons. The scientific, social and economic impact of results obtained in the Project represents a significant support for argumentation and elaboration of social policies in RM.